

Deze vrouw

De uitdrukking ‘deze vrouw’ komt 5 keer voor in Tenach, en de betekenis van deze uitdrukking is intrigerend.

De plaatsen waar deze uitdrukking voorkomt zijn:

-Deuteronomium 22:14: Hier beschuldigt een man zijn vrouw van overspel, en zeg hij ‘deze vrouw’.

-1 Samuel 2:20: Hier stuurt de priester Eli Elkana en zijn vrouw Hanna naar huis met de mededeling dat, nu zij hun oudste zoon afstaan voor de dienst aan God, deze hen andere kinderen voor hem in de plaats zal geven.

-1 Koningen 3:18 en 19: Daar is sprake van twee hoeren die voor koning Salomo komen. De ene heeft een levend kind en de andere een dood kind. De ene vrouw heeft ten aanhoren van Salomo over haar rivale ook over ‘deze vrouw’.

-2 Koningen 6:28: Daar staat het gruwelverhaal van vrouwen die een kind opeten. Twee vrouwen eten samen het kind van een van hen, maar het kind van de ander blijft in leven omdat de moeder hem verbergt. De moeder van het opgegeten kind gebruikt daar ook de term ‘deze vrouw’ als ze het over haar gezellin heeft.

Steeds gaat het in de verhalen waar de uitdrukking ‘deze vrouw’ voorkomt, over een moeder die een kind opoffert. In 1 Samuel 2 offert een vrouw haar enige kind op ten dienste van God. Bij de rechtspraak door Salomo in 1 Koningen 3 raad ‘deze’ vrouw de koning aan om het enige nog levende kind ook maar te doden. En in 2 Koningen 6 eist een vrouw ook de dood van een kind.

Kortom: Bij de uitdrukking ‘deze vrouw’ wordt een heel negatief beeld geschetst van zo’n vrouw. In 1 Samuel 1:14 wordt Hanna eerst door Eli als een beschonkene beschouwd en in 2 Samuel 2:20 duidt hij haar aan met de term ‘deze vrouw’. Gezien de andere plaatsen waar deze term gebruikt wordt, heeft het er de schijn van dat ook Eli met deze uitdrukking te kennen geeft dat hij geen hoge dunk van Hanna had, die een soort kinderoffer brengt. Maar in plaats van zich kritisch te uiten over Hanna, zou het beter geweest zijn als hij zijn eigen zonen had berispt over hun frauduleuze gedrag. En de gevolgen zijn voor hem dramatisch. Hij moet beide zonen verliezen, terwijl Hanna ze extra krijgt.

Lukas de Grootte, April 2024